

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W DĄBROWIE W ROKU 2019**

*Sporządziła:
Milena Perlikowska
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej*

Wprowadzenie.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie przedstawia roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka w 2019 roku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Dąbrowa. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrowa. Podstawowym aktem prawnym na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek jest Ustawa o pomocy społecznej. Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, a w szczególności: ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i innych.

Do głównych zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie należy prowadzenie całokształtu spraw w zakresie pomocy społecznej, a w szczególności polegających na:

- tworzeniu warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej;
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawami świadczeń;
- pracy socjalnej rozumianej, jako działalności zawodowej skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin;
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- pobudzanie aktywności społecznej w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin.

Przy realizacji zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie współpracuje m. in. z Powiatowym Urzędem Pracy w Mogilnie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Komendą Powiatową Policji, szkołami, placówkami ochrony zdrowia, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, Spółdzielnią Socjalną „Wigor”.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa, została powołana po to, by osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, poprzez własne zaangażowanie i współpracę z jednostkami do tego powołanymi, zmierzały w kierunku poprawy własnego życia i integracji ze społeczeństwem. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pomoc udzielana w ramach świadczeń z pomocy społecznej ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób z niej korzystających.

Pomoc może być przyznana w różnych formach. Należy do nich system zasiłków pieniężnych, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne i praca socjalna.

1. Struktura zatrudnienia w Ośrodku

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej według stanu na dzień 31.12.2019r. w oparciu o umowę o pracę zatrudnionych było 7 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy, a w oparciu o umowę zlecenie zatrudnienie podejmowało 7 osób, w tym Asystent rodziny w części

finansowany ze środków pozyskanych w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”.

W ramach umowy o pracę zatrudniano Kierownika, 3 pracowników socjalnych, opiekunkę środowiskową oraz 2 pracowników ds. obsługi świadczeń rodzinnych oraz świadczenia wychowawczego i pracownika Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego.

2. Realizowane zadania:

2.1.w zakresie pomocy środowiskowej

2.1.1. Zasiłek stały

Jest to świadczenie obowiązkowe przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej, osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Jako wysokość zasiłku stałego uznaje się różnicę uzyskana po odjęciu od kwoty kryterium dochodowego kwoty posiadanego dochodu. Maksymalna kwota zasiłku stałego od 1 października 2018 r. wynosi 645,00 zł

W 2019r. wypłacono 155 świadczeń w formie zasiłku stałego dla 17 osób na kwotę 79 072zł. Realizacja zasiłków stałych jest zadaniem własnym gminy finansowana ze środków budżetu państwa

2.1.2. Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana w związku z pobieraniem zasiłku stałego.

Świadczenie przysługuje na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Jest to zadanie własne gminy dotowane z budżetu państwa. W 2019r. łączny koszt zadania wyniósł 5 902 zł.

2.1.3. Zasiłek okresowy

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest dla osób i rodzin bez dochodu lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium przy wystąpieniu co najmniej jednej z okoliczności zawartej w art. 7 m.in niepełnosprawności, długotrwałej lub przewlekłej choroby, bezrobocia, niezaradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

W 2019 r. minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosiła 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub osoby w rodzinie, a dochodem tej osoby lub rodziny. Okres, na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy ustala Ośrodek.

Realizacja zasiłków okresowych jest zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa. W 2019r. wypłacono 59 świadczeń dla 23 rodzin. Koszt zadania wyniósł 16 866 zł.

Zasiłek okresowy przyznany był z powodu:			
bezrobocia	17 osób	47 świadczeń	kwota 12 772
długotrwałej choroby	2 osób	2 świadczenia	kwota 588,00
niepełnosprawności	1 osoba	5 świadczeń	kwota 1 753
inne przyczyny	3 osoby	5 świadczeń	kwota 1 753

Tab. 1. Zasiłek okresowy wg. przesłanki udzielenia pomocy.

2.1.4. Zasiłek celowy oraz zasiłek celowy specjalny

Jest to zadanie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych sprzętów gospodarstwa domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej osobie albo rodzinie może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Jest to forma pomocy udzielana wyłącznie ze środków własnych gminy.

W 2019r. wypłacono zasiłki celowe dla 26 rodzin (tj. 56 osób w rodzinach) na kwotę 16 997 zł w tym: zasiłków celowych specjalnych dla 14 rodzin (tj. 24 osób w rodzinach) na kwotę 7 750 zł.

2.1.5. Pomoc w ramach rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”

Program jest realizowany na bazie corocznie zawieranej umowy z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim o przyznaniu dotacji celowej w ramach w/w. Programu. Na realizację tego zadania w 2019 roku wydatkowano w gminie Dąbrowa kwotę 68 194 zł, z czego środki własne wynosiły 14 764, a dotacja z budżetu państwa – 53 430zł.

W ramach programu wyodrębnia się dwa moduły:

Moduł 1 dla dzieci i młodzieży, w ramach którego dożywianiem objęto 82 dzieci. Dzieci dożywiane były w następujących placówkach:

- Zespół Szkół w Dąbrowie wraz z Przedszkolem
- Szkoła Podstawowa w Szczepanowie
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi i Przedszkolem w Parlinie
- Zespół Placówek Specjalnych w Szerzawach
- Przedszkole Nr 3 w Mogilnie

Na terenie gminy Dąbrowa usługę cateringową (z wyjątkiem Przedszkola w Dąbrowie) realizował TRANSROL Waldemar Polak; Wyrobki 11, wyłoniony w trybie zapytania ofertowego. Dzieci w Przedszkolu w Dąbrowie otrzymywały posiłki przygotowane w przedszkolnej kuchni. W 2019r. wydano 7 789 posiłków, za łączną kwotę 64 134 zł, z czego 50 249 zł w ramach dotacji z Urzędu Wojewódzkiego, a 13 885 zł ze środków własnych. Wydano 74 decyzje przyznające w/w. formę pomocy.

Moduł 2 dla osób dorosłych, w ramach którego udzielano pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Wydano 29 decyzji przyznających w tym zakresie. Łącznie wydatkowano kwotę 4 060 zł, z czego 3 181 zł w ramach dotacji z Urzędu Wojewódzkiego, a 879 zł ze środków własnych. Udzielono pomocy 13 rodzinom, tj. 29 osobom w rodzinach. Wypłacono 31 świadczeń.

2.1.6. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych

W roku 2019 z pomocy w postaci usług opiekuńczych korzystało 8 osób, a opiekunki domowe przepracowały 2 915 godzin. Wydatki wyniosły 50 334 zł, a wpływy z tytułu odpłatności 6 507,92 zł.

W związku z realizacją tego zadania w GOPS w Dąbrowie zatrudniano jedną opiekunkę środowiskową w oparciu o umowę o pracę i 6 opiekunek na umowę zlecenie.

2.1.7. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi należą do zadań zleconych. Środki na ich realizację pochodzą w budżetu Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. Pomoc realizowana jest w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy przez osoby ze specjalistycznym wykształceniem. Na terenie gminy Dąbrowa realizatorem zadania w 2019r. było Przedsiębiorstwo Usługowe Ewex Krzysztof Nogajczyk, ul. Ofiar Katynia 10, Mogilno – wyłoniony w drodze zapytania ofertowego. Koszt jednej godzin usług wynosił 58 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 11 osób w tym 3 dorosłych i 8 dzieci, na którą wykorzystano kwotę 109 999zł. Specjaliści przepracowali 2 051 godzin.

2.1.8. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Pobyt w DPS-ie jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania.

Opłaty za pobyt w DPS-ie pokrywają w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W 2019r. w domach pomocy społecznej przebywało 6 mieszkańców gminy, z czego w roku sprawozdawczym w DPS umieszczono 1 osobę. W związku z realizacją tego zadania wydatkowano kwotę 164 153 zł. Dwie rodziny partycypowały w kosztach. Na dzień 31.12.2019r. jest jedna osoba czekająca na umieszczenie w DPS, 1 osoba oczekuje na zmianę domu ze względu na zbyt dużą odległość od rodziny, a w przypadku 1 osoby Ośrodek oczekuje na postanowienie Sądu o umieszczeniu jej w DPS bez zgody Podopiecznego.

2.1.9. Prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zdań zleconych gminie należy wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Kierownik Ośrodka z upoważnienia Wójta wydał na podstawie wywiadu środowiskowego w roku sprawozdawczym 4 decyzje uprawniające do w/w. świadczenia dla 4 osób.

2.1.10. Asystent rodziny.

Ustawa z dnia 09.06.2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ustawa wskazuje, że pracę z rodziną organizuje ustawa lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania oraz że wyznaczonym podmiotem może być ośrodek. W naszej gminie zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zadaniem realizowanym w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej jest zatrudnienie asystenta rodziny. Zadaniem asystenta jest ułatwić rodzinom wypełnianie ról społecznych, tak aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą rolą asystenta będzie działanie na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podnoszenie ich samooceny, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności składających się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci. Należy podkreślić, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków, jak również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przynosi ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przynosiły zamierzone efekty.

W roku 2019 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowie zatrudniony był jeden asystent rodziny na umowę zlecenie i wspierał swoimi działaniami 6 rodzin. Jedna z rodzin zobowiązana była przez sąd do pracy z asystentem.

W realizacji przedmiotowego zadania korzystano z rządowego programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” Wydatki na wynagrodzenie wraz z pochodnymi wyniosły 13 680 zł, w tym z budżetu Gminy 10 725 zł, z dotacji 2 955zł.

2.1.11. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jak i różnego rodzaju uzależnienia należą obecnie do najpoważniejszych problemów społecznych. Biorąc pod uwagę ich degradujący wpływ na życie człowieka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa społecznego problemy te nabierają szczególnego znaczenia. Działania nakierowane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie realizowane są w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Przemocą w rodzinie na terenie Gminy Dąbrowa zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W pracach zespołu biorą udział przedstawiciele pomocy społecznej, sądu, policji, szkół, opieki zdrowotnej i stowarzyszeń.

Głównym celem Zespołu jest ochrona ofiar przemocy w rodzinie w tym inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc oraz koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przewodniczący Zespołu powołuje grupy robocze, które zajmują się pracą z konkretnymi rodzinami, ofiarami i sprawcami przemocy w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

W roku 2017 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 9 „Niebieskie Karty” prowadzonych w 8 rodzinach. Zakończono 6 procedur, a kontynuacja procedury w 2020 roku ma miejsce w przypadku 7 „Niebieskich Kart”.

Osoby doznające przemocy lub stosujące przemoc mają możliwość skorzystania z pomocy terapeuty ds. uzależnień w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym, który znajduje się w Dąbrowie, ul. Centralna. W każdy poniedziałek dyżur pełni w/w. terapeuta. Wydatki na utrzymanie Punktu wyniosły w roku 2018 – 14 340 zł.

Ponadto we wtorki w siedzibie Punktu odbywają się spotkania grupy Anonimowych Alkoholików „Więź”, a w czwartki swoje spotkania odbywa tzw. Grupa wsparcia kobiet. Obie grupy mogą korzystać z usług terapeuty.

2.1.12. Praca socjalna.

Praca socjalna to działalność zawodowa polegająca na prowadzeniu polityki społecznej w zakresie podnoszenia dobrobytu i poprawy jakości życia jednostki i społeczeństwa oraz

złagodzenia ludzkiego cierpienia i rozwiązywania problemów społecznych. To także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Nie bez znaczenia pracę pracownika socjalnego ujmuje się jako służbę drugiemu człowiekowi. To on pomaga wówczas, gdy wszystko inne zawodzi. Wskazuje osobie lub rodzinie możliwe kierunki działań, mobilizuje do własnej aktywności, wzmacnia wiarę we własne siły, zapewnia możliwość korzystania z potrzebnego doradztwa oraz pomocy finansowej. W roku 2018 pracownicy socjalni prowadzili prace socjalną z 120 rodzinami, a liczba osób w tych rodzinach wyniosła 295.

2.2. W zakresie świadczeń:

2.2.1. realizowanych z ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (500 +).

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokajaniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia w wysokości 500,00 zł miesięcznie. W okresie zasiłkowym 2018/2019 obowiązywało kryterium dochodowe i tak, aby otrzymać świadczenie na pierwsze dziecko dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie mógł przekroczyć kwoty 800,00 zł i 1200,00 zł jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne. W okresie zasiłkowym 2019/2021 (aktualnie obowiązującym) zniesiono wymóg spełniania kryterium dochodowego przez rodziny.

Przyjmowaniem wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego i prowadzeniem postępowania w tej sprawie zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie.

W związku z realizacją pomocy w postaci świadczenia wychowawczego wypłacono świadczenia na kwotę 4 205 683 zł, wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi wyniosły 33 517 zł. Pozostałe koszty obsługi zadania kształtowały się na poziomie 22 067 zł

2.2.2. z Programu „Dobry start”.

Tutejszy Ośrodek w 2019r. realizował również program „Dobry Start”. Świadczenie to przysługuje raz w roku na każde dziecko uczące się w szkole do ukończenia 20 lub w przypadku dzieci niepełnosprawnych do 24 roku życia, w wysokości 300,00 zł jednorazowo. W roku 2019 w ramach powyższego programu wypłacono kwotę 179 100 zł na rzecz 597 osób uprawnionych do otrzymania powyższego świadczenia. Na wynagrodzenia osób obsługujących realizację zadania wydatkowano kwotę 5 070 zł. Pozostałe koszty to 900 zł.

2.2.3. rodzinnych i opiekuńczych.

Obsługa świadczeń rodzinnych jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Oznacza to, iż ciężar finansowy w tym zakresie spoczywa na budżecie państwa co do samych świadczeń. Organami właściwymi do załatwiania spraw indywidualnych i wypłaty świadczeń rodzinnych są gminy. Wójt Gminy Dąbrowa działając na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku upoważnił Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji w tych sprawach.

System świadczeń rodzinnych to poza ubezpieczeniowy system świadczeń socjalnych wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, wychowujące dzieci uczęszczające do szkoły, w tym niepełnosprawne. Warto przy tym dodać, iż świadczenia

rodzinne stanowią odrębny od świadczeń z pomocy społecznej system, na który składają się zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

W roku 2019 wypłacono zasiłków na łączną kwotę 2 023 112 zł. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe) została wypłacona na łączną kwotę 29 000 zł. Z pomocy w formie świadczenia „Za życiem” skorzystały 3 osoby i wypłacono zasiłki na łączną kwotę 12 000 zł. Natomiast kwota 95 972 zł została wykorzystana na opłacenie składek emerytalno – rentowych za osoby korzystające ze świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego. Na wynagrodzenia przeznaczono kwotę 35 687 zł.

2.2.4. z zakresu pomocy osobom uprawnionym do alimentów- Fundusz Alimentacyjny.

Kolejną formą wsparcia realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie są świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodziców na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu wyżej wymienionej ustawy oznacza egzekucję w wyniku której w okresie dwóch ostatnich miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Pomoc w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2019 wypłacono na łączną kwotę 218 200 zł. Liczba osób uprawnionych do pomocy wynosi 45. Kwota 128 841,94 zł została zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

2.3. W zakresie pozostałej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

2.3.1. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 –2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, Podprogram 2019, pracownicy socjalni kwalifikowali osoby do pomocy żywnościowej wydając skierowania uprawniające do odbioru żywności. W Podprogramie 2018r. wydano skierowania dla 440 osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, spełniających przesłanki wskazane w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 200% odpowiedniego kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej.

Z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – Podprogram 2018 (Realizacja w 2019r.) skorzystało 440 osób. Wydano 2498 paczek żywnościowych o łącznej wadze 22,64576 ton oraz wartości 112 978 zł.

W ramach działań towarzyszących odbyły się warsztaty dla 5 grup:

- „Liczy się każda okruszyna” - 3 grupy,
- „Jem zdrowo i kolorowo” - 2 grupy dzieci

W warsztatach wzięło udział łącznie 60 osób, a 119 osobom rozdane zostały ulotki zawierające przepisy kulinarne.

2.3.2. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wójt Gminy Dąbrowa Zarządzeniem Nr 9/2019 z dnia 19 lutego 2019r. powołał komisję w składzie siedmioosobowym. Jednym z głównych zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest realizacja nałożonego przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Gminnego Programu Profilaktyki i

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkotykowych. Program ten finansowany jest z budżetu gminy, ze środków pochodzących z wpłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a środki te mogą być wydawane tylko i wyłącznie na realizację w/w. Programu.

W 2019 roku GKRPA zbierała się dziewięciokrotnie. Do podstawowych działań komisji należało:

- 1) Rozpatrywanie wniosków o leczenie odwykowe od alkoholu i podjęcie stosownych procedur – wpłynęło 5 wniosków;
 - w 3 przypadkach biegli sądowi orzekli w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
 - skierowano 4 wnioski do Sądu Rejonowego w Mogilnie, III Wydział Rodzinny i Nieletnich o przymuszenie do leczenia odwykowego osób uzależnionych.
- 2) Motywowanie i kierowanie alkoholików do podejmowania leczenia;
- 3) Wydawanie opinii w sprawach sfinansowania lub dofinansowania przedsięwzięć w zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkotykowych;
- 4) Opiniowanie i przyjmowanie do realizacji ofert programu profilaktycznego z zakresu problemów alkoholowych i narkotykowych;
- 5) Współdziałanie z instytucjami i organizacjami w sprawach profilaktyki i zapobiegania problemom alkoholizmu, narkomanii ;
- 6) Udział w opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkotykowych na rok 2020;
- 7) Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydawanie opinii w formie postanowienia;
- 8) Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą, Sądem Rejonowym III Wydziałem Rodzinny i Nieletnich oraz innymi instytucjami.
- 9) Współorganizowanie Letniej Akademii Rozwoju.
- 10) Współorganizowanie szkoleń profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, rodziców dzieci w wieku szkolnym, sprzedawców alkoholu oraz członków GKRPA oraz ZI.
- 11) Sporządzanie sprawozdań i ankiet.
Z działalności GKRPA złożono odrębne sprawozdanie.

2.3.3. Prace społecznie użyteczne.

Wydatki na realizację tego zadania stanowiły kwotę 17 515 zł. Zadanie dotyczy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej. Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie należała: organizacja prac oraz obsługa administracyjna. Koszty prac społecznie użytecznych zgodnie z zawartym porozumieniem podlegały w 60 % refundacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Mogilnie (kwota refundacji – 10 509 zł).

Prace były organizowane w następujących miejscowościach: Dąbrowa, Szczepanowo, Mierucin, Parlin, Krzekotowo, Słaboszewko, Słaboszewo i Parlinek. Pracami objęto 10 osób przez okres 6 miesięcy w wymiarze po 40 godzin pracy w każdym miesiącu. Osoby pracujące w ramach PSU zajmowały się sprzątaniami chodników i placów wokół obiektów użyteczności publicznej oraz sprzątaniami świetlic wiejskich.

2.3.4. Pomoc materialna dla uczniów realizowana w ramach Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, tzw. stypendia szkolne.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych.

Pomoc materialna przysługuje: uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia; wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

W roku 2019 wypłacono 89 świadczeń w formie stypendiów szkolnych dla 45 uczniów semestrze I i 44 w drugim na kwotę łącznie 42 430 zł, z tego 33 800 zł z budżetu państwa, a 8 630 zł z budżetu gminy. Podobnie jak w roku ubiegłym nie złożono wniosków o przyznanie zasiłków szkolnych.

2.3.5. Dodatki mieszkaniowe.

Do zadań własnych gminy należy również wypłata dodatków mieszkaniowych. W roku 2019 wypłacono 25 świadczeń na łączną kwotę 3 941 zł.

2.3.6. Zryczałtowany dodatek energetyczny.

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Pojęcie odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej oznacza osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu w granicach kwot określonych na ten cel w ustawie budżetowej.

W roku sprawozdawczym na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 244,81 zł.

2.3.7. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny.

Jednym z działań wspierających rodziny wielodzietne jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z ofert instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunku za usługi telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Dodatkowo od stycznia 2019r. o wydanie przedmiotowej Karty mogą się ubiegać rodzice co najmniej trojga dzieci, przy czym dzieci te mogą być osobami dorosłymi. Powyższa zmiana znacząco wpłynęła na ilość wydanych w roku 2019 Kart. W roku 2019 wydano ich 133 (plus domówiono do posiadanych już kart tradycyjnych 15 kart elektronicznych), a dla porównania w roku 2018 wydanych było 37 Kart.

2.3.8. Szlachetna Paczka.

Szlachetna Paczka jest obecnie jednym z najbardziej rozpoznawalnych projektów społecznych w Polsce. Jest oparta na pracy z darczyńcami i wolontariuszami. To oni pomagają rodzinom w potrzebie. Wolontariusze szukają rodzin, w trakcie indywidualnego spotkania poznają i diagnozują każdą jednostkową sytuację. Na podstawie rozmowy, poznanej historii wolontariusze decydują jaka pomoc dla rodziny będzie właściwa. Dzięki temu dostaje ona szansę na doświadczenie Mądrej Pomocy – wsparcie w postaci paczki materialnej lub innej formie odpowiadającej na konkretne potrzeby.

GOPS w Dzierżoniowie po raz pierwszy przyłączył się do akcji „Szlachetna Paczka”. Wytypowane do objęcia pomocą zostały rodziny znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Z informacji uzyskanych od organizatora na szczeblu powiatowym wiemy, że dwie rodziny zostały zakwalifikowane do pomocy i za pośrednictwem darczyńców i wolontariuszy spełniły się ich marzenia.

2.3.9. Biała niedziela w Gminie Dąbrowa.

W hali sportowej w Dąbrowie 2 czerwca przeprowadzona została akcją profilaktyczną Biała Niedziela. Mieszkańcy gminy mieli okazję do bezpłatnych badań, porad i konsultacji z lekarzami różnych specjalizacji. W akcji uczestniczyli również pracownicy GOPS w Dąbrowie. Udzielali informacji z zakresu udzielanej pomocy oraz profilaktyki uzależnień.

3. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ustawowym obowiązkiem kierownika ośrodka pomocy społecznej, wynikającym z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

Normą stało się już to, że każdy rok działalności Ośrodka przynosi zmiany przepisów, które już mają albo w najbliższej przyszłości będą miały wpływ na działalność instytucji. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ocena, prowadzona na bieżąco przez Ośrodek Pomocy Społecznej, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców korzystających z pomocy, a także analizy zasobów gminy w sferze socjalnej.

Do najważniejszych potrzeb należą:

- rozwój budownictwa komunalnego, socjalnego lub adaptacji istniejących pomieszczeń w zasobie gminy na pomieszczenia mieszkalne, w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych osób o niskich dochodach. Osoby eksmitowane z lokali komunalnych automatycznie stają się osobami bezdomnymi, zmieniają swój status na osobę bezdomną, której gmina nadal ma obowiązek zapewnić schronienie. Zapewnienie tymczasowego pomieszczenia, miejsca w noclegowni, schronisku lub innej placówce, to zadanie własne gminy, a miesięczny koszt pobytu jednej osoby wynosi ok 1 300 zł.
- zabezpieczenie środków finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Analizując obszar potrzeb w zakresie pomocy osobom starszym i długotrwale chorym zauważa się stałą konieczność zapewnienia środków w budżecie na odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Koszty zapewnienia tej opieki stanowią znaczne i długotrwale zobowiązanie dla budżetu gminy. Należy zauważyć, że z roku na rok zwiększają się koszty związane z utrzymaniem mieszkańca w domu pomocy społecznej oraz liczba mieszkańców DPS, co generuje zwiększenie wydatków po stronie gminy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie ze względu na korzyści dla osób pozostających w swoim środowisku zamieszkania oraz w celu ograniczania wydatków stara się jak najdłużej zapewniać pomoc usługową w domu.
- zabezpieczenie środków finansowych na usługi opiekuńcze. Ciągły proces starzenia się społeczeństwa wskazuje na konieczność zapewnienia opieki osobom starszym, które są jej pozbawione ze strony rodziny lub gdy rodzina sama nie jest w stanie zapewnić jej w wymaganym zakresie lub formie. Systematycznie w kolejnych latach na terenie gminy zwiększa się liczba osób powyżej 60 roku życia. W 2019 roku GOPS zatrudnił w ramach umowy zlecenia 6 osób świadczących usługi w domach podopiecznych. Starania podejmowane w przyszłości przez władze gminy w stosunku do

osób starszych powinny mieć na celu zapewnienie właściwej opieki, a więc odpowiednie usługi opiekuńcze oraz formy aktywizacji i integracji społecznej.

- zapewnienie w budżecie środków na funkcjonowanie Ośrodka w tym na wynagrodzenia dla pracowników. Pracownicy GOPS, nie tylko ze względu na charakter pracy, ale przede wszystkim ze względu na zwiększone uprawnienia do samodzielnego pobierania dokumentacji, mają coraz więcej obowiązków, jak i większy zakres odpowiedzialności. Zwiększanie zakresu zadań, jakie realizuje GOPS przyczynia się również do zwiększania obowiązków dla wszystkich pracowników.

Do pozostałych potrzeb zaliczamy:

- doskonalenie kompetencji pracowników Ośrodka poprzez udział w szkoleniach,
- opracowanie projektów i aplikowanie o środki finansowe pochodzące spoza budżetu gminy,
- kontynuowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego

4. Podsumowanie

Istotnym jest, iż w roku 2019 zauważalny jest wzrost liczby rodzin wymagających pogłębionej pracy socjalnej przy jednoczesnym wzroście liczby klientów ubiegających się o wsparcie z funduszy pomocy społecznej.

Oznacza to, że, pomimo, iż kondycja finansowa rodzin z dziećmi uległa znaczącej poprawie z uwagi na świadczenia 500+ oraz rozbudowywanie zaplecza pomocy socjalnej dla rodzin z dziećmi, w dalszym ciągu są rodziny niewydolne wychowawczo wymagające stałej współpracy z pracownikami socjalnymi. Praca socjalna ukierunkowana jest na ciągłe podnoszenie umiejętności rodzicielskich. Ponadto posiadane dochody nie pozwalają zaspokoić niezbędnych potrzeb rodziny. Zarówno rodzin z dziećmi, jak i osób starszych (szczególnie samotnych).

Niepokojącym i społecznie negatywnym zjawiskiem jest wzrost liczb, szczególnie młodych, uzależnionych od środków psychoaktywnych. Działania zaradcze pracowników GOPS są ukierunkowane na edukację w zakresie szkodliwości stosowania narkotyków i ich destrukcyjnego wpływu na całą rodzinę.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż w roku 2019 odnotowaliśmy systematycznie wzrastającą liczbę osób starszych oczekujących wsparcia ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej. Tendencję wzrostową dostrzegamy w przypadku osób starszych, niepełnosprawnych wymagających pomocy w postaci usług opiekuńczych oraz ubiegających się o umieszczenie w placówkach całodobowych. Oznacza to w aspekcie demograficznym, że mieszkańcy tworzą populację „starzejącą się”.

Rok 2020 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów, a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom. Pomoc społeczna nie jest w stanie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia samorządu terytorialnego, instytucji publicznych (sądy, policja, służba zdrowia, oświata), organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej.